

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Szikora Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Szikora Gábor ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Kassai Zoltán és dr. Kárpáti Krisztina jogtanácsosok által képviselt Vám-és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága alperes ellen vámügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróságon 8.K.33.337/2005. számon indított és ugyanezen bíróság 2007. február 20-án kelt 8.K.33.337/2005/12. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes részéről 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 8.K.33.337/2005/12. számú ítéletét és az alperes 1833/1/2005. VPOP I. számú határozatát - az első fokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és az első fokú vámhatóságot új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 500.000 (ötszázezer) forint első fokú és 250.000 (kettőszázötvenezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A 900.000 (kilencszázezer) forint kereseti és a 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 1996. decemberétől 1998. márciusig különböző jövedéki termékek importját végezte, amely tevékenysége során több alkalommal fizetett be a vámhatóság letéti számlájára vámbiztosítékot.

A felperes 1998 őszén elszámolást kezdeményezett a vámhatósággal, melyről 1998. október 2-án, illetve október 9-én jegyzőkönyv készült.

1998. november 16-án a felperes iratait - büntetőeljárás során - lefoglalták. A felperes - az iratok kézhezvételét követően- 2003. október 7-én a jegyzőkönyvekre alapítottnan kérte vámbiztosíték bevételi számláján fennálló, el nem számolt 49.363.708 Ft túlfizetés kiutalását.

A vámhatóság - több alkalommal - levélben tájékoztatta a felperest arról, hogy a túlfizetése nem áll fenn, egyenlege 0 Ft, ezért kérelme nem teljesíthető.

A Fővárosi Bíróság 7.Kpk.45.143/2004/11. számon hozott végzésének megfelelően az első fokú vámhatóság 2005. április 21. napján határozatban is elutasította a felperes visszautalási kérelmét. Döntését arra alapította, hogy a felperes folyószámláján túlfizetést nem tart nyilván, a kért összeg elszámolásra és visszautalásra került 1998. december 28-án a 63101470023728 (továbbiakban 728) és a 63101470048978 (továbbiakban 978) határozatszámokra 15.108.174 Ft és 29.652.272 Ft összegekben, "folyószámla felé elszámolás" jogcímén, és 1999. április 8-án 61.801 Ft, 717.343 Ft és 3.824.118 Ft összegekben "visszautalás" jogcímén.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2005. július 21. napján hozott 1833/1/2005. VPOP I. számú határozatában az első fokú határozatot helybenhagyta. Az alperes érdemi döntését a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény (továbbiakban Vtv.) és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 45/1996. (III. 25.) Kormányrendelet (továbbiakban Vhr.) 214/A. (2) bekezdésében, 243/A. § (4) bekezdés c) pontjában, az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló, többször módosított 1957. évi IV. törvény (továbbiakban Áe.) 2. § (1) bekezdésében, 43. § (1) bekezdésében, a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. CXXVI. törvény (továbbiakban T.) 75. § (1) bekezdésében foglaltakra alapította. Határozatát azzal indokolta, hogy túlfizetés hiányában a felperes kérelme megalapozatlan, az első fokú vámhatóság helyesen munkálta ki, hogy a felperesi egyenleg 0 Ft, és eljárási jogszabálysértést sem követett el.

A felperes keresetében kérte a határozatok megváltoztatását és a vámhatóság kötelezését 49.363.708 Ft visszautalására, vagy a határozatok hatályon kívül helyezését és az első fokú vámhatóság új eljárásra kötelezését.

Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte.

A megyei bíróság a felperes keresetét elutasította azzal, hogy a felperes nem bizonyította az alperesi határozatok jogszabálysértő voltát.

Az alperesi leporellókat (a vámhatóság könyvelési rendszeréből nyert folyószámla kivonatokat), amelyek adattartalma a vámhatóság nyilvántartásában leellenőrizhető - az Áe. 49. § (1) bekezdése és a Pp. 195. § (1) és (6) bekezdései alapján - határozatnak, közokiratnak kell tekinteni, és ezek nem támasztják alá a felperes követelését. A határozatok feldolgozása során felhasznált ügyiratok "vis maior" miatti megsemmisülése nem rontja le az alperesi nyilvántartás hitelét.

A vámhatóság a 728 számú határozatát 1997. június 26-án, a 978 számút 1997. december 20-án hozta meg, ezekkel a felperesnek 15.108.174 Ft, illetve 29.652.272 Ft fizetési kötelezettsége keletkezett. A határozatokhoz kapcsolódó vámbiztosíték elszámolások is kiállításra kerültek, de a határozatok rögzítésére - informatikai hiba miatt - csak 1998. december 17-én került sor. A vámbiztosíték elszámolások feldolgozása 1998. december 18-án történt meg, ezért ezek nem szerepelhettek az 1998. október 2-i és 9-i jegyzőkönyvekben és a felperes folyószámláján. A felperes sem mutatta be a jegyzőkönyvek szerinti egyeztetés időpontjában a 728 és 978 számú vámfizetési kötelezettséget megállapító határozatokat. Az 1998. december 18-i könyvelést követően a vámbiztosíték bevételi számla 4.603.262 Ft maradványt mutatott, ez azonban a vámhatósági határozatokban megjelölt három tételben -1999. április 7-én- a felperes bankszámlájára visszautalásra került. Az informatikai adatok (leporellók) alapján az is megállapítható, hogy az 1998. október 9-i jegyzőkönyvben szereplő 6230447003214 (továbbiakban 214) és 72401470002128 (továbbiakban 128) számú határozatok is pénzügyileg rendezettek.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte annak hatályon kívül helyezését, kereseti kérelme szerinti döntés meghozatalát, vagy az első fokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára.

A felperes azzal érvelt, hogy a jogerős ítélet nem felel meg a Pp. 195. § (1) bekezdésében, 206. § (1) bekezdésében, 221. § (1) bekezdésében, a Ptk. 242. §-ában foglaltaknak. A bíróság tévesen értelmezte a bizonyítási terhet, és a közokiratba, jegyzőkönyvbe foglalt alperesi tartozás elismeréssel szemben jogsértően állapította meg a határozatok megalapozott és jogszerű voltát. A bíróság egyoldalúan emelte ki az alperes által vezetett folyószámla közokirat jellegét és tévesen hagyta figyelmen kívül az általa megjelölt közokiratokat, amelyek igazolják a vámhatósági tartozás fennállását, a vámfolyószámla hiteltelenségét, adatainak pontatlanságát. A bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének bizonyítási indítványának elutasítása tekintetében. Hangsúlyozta, hogy az alperes által 1999. április 7-

én visszautalt összegekre külön történt befizetés, ezek nem a vámbiztosítéki maradványösszegek terhére kerültek kifizetésre.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A felülvizsgálati eljárásban nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésnek, bizonyítás felvételének, a Legfelsőbb Bíróság a rendelkezésére álló iratok alapján dönt (Pp. 275. § (1) bekezdése).

Az ítéleti tényállás kapcsán jogszabálysértés csak akkor állapítható meg, ha az iratellenes, avagy okszerűtlen, a logika szabályaival ellentétes ténybeli következtetéseket rögzít. (BH 1994.622., BH 1999.44., BH 2002.29.)

A bíróságnak a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetése alapján kell megállapítania, a bizonyítékokat a maguk összességében kell értékelnie, és meggyőződése szerint kell elbírálnia (Pp. 206. § (1) bekezdése).

A Pp. 221. § (1) bekezdése értelmében a bíróságnak az ítélet indokolásában a tényálláson kívül az arra vonatkozó bizonyítékokat is meg kell jelölnie, hivatkoznia kell azokra a jogszabályokra, amelyeken döntése alapul és meg kell említenie azokat a körülményeket is, amelyeket a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, utalnia kell azokra az okokra, amelyek miatt valamely tényt nem talált bizonyítottnak, és amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

A felperes iratszerűen hivatkozott arra, hogy a közigazgatási és peres eljárás során nemcsak az alperes, hanem ő is, az alperes ügykörén belül és az alperes által megszabott határozati formában kiállított közokiratokkal kívánta igazolni az általa előadottakat (1998. október 2-i, 9-i jegyzőkönyvek, 728., 978. számú határozatok, befizetés igazolás, záradékolások).

A perbeli jogvita azonban nem polgári jogi, hanem közigazgatási (vámjogi) jogviszonyból ered, ezért ennek eldöntésére nem a Ptk., hanem a vámjogszabályok, azaz a Vtv., a Vhr., az Áe. és a közigazgatási hatósági eljárásról és szolgáltatásról szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban Ket.) rendelkezései az irányadóak.

A jegyzőkönyvek tehát - a felperes érvelésével ellentétben - nem minősíthetők a Ptk. 242. §-a szerinti és egymással mellérendelt szerződéses viszonyban álló felek közötti tartozás-elismerésnek,

ennél fogva ezekhez nem fűződhetnek a felperes által hivatkozott jogkövetkezmények sem. A jegyzőkönyvek ezért önmagukban nem alkalmasak a túlfizetés igazolására.

Az iratok szennyvízbetörés miatti megsemmisülése és az informatikai hiba bekövetkezte, (amelyek nem tekinthetők vis maiornak), továbbá ezek tárgya, terjedelme és tartalma az alperes érdekkörébe tartozó olyan események, amelyek megtörténtét, és a perbeli jogvita eldöntésére kiható vagy azt nem érintő voltát az alperesnek igazolnia kellett volna, erre azonban nem került sor. Ennek a perbeli esetben azért van kiemelt jelentősége, mivel a 728 és 978 számú határozatokon fellelhető a pénzügyileg rendezett záradékolás. Az alperes hivatkozik arra, hogy ez nem jelenti egyben az elszámolást is, mivel az ezekhez kapcsolódó előírások nem jelentek meg a VPSZP nyilvántartásában, és a tényleges elszámolásra nem az adott évben került sor.

Az ügyben ugyanakkor nemcsak az alperes, hanem a felperes is hivatkozott iratainak külső okokra visszavezethető hiányára, de ezt ő sem igazolta, és ő sem szolgáltatott teljes körű iratanyagot.

A peres eljárásban a felek mindegyike kizárólag az általa ügydöntőnek tekintett közokiratokra alapította érvelését, ugyanakkor ezek egybevetését és megalapozott értékelését lehetővé tevő teljes körű iratanyagot egyikük sem szolgáltatott.

Az alperes érdemi döntését (iratok hiányában) lényegében a nyilvántartása alapján készült leporellókra és számsorok matematikai egyezőségére alapozta, és nem kísérelte meg egyeztetéssel, tanúk, illetve szakértő bevonásával rekonstruálni és igazolni a valóságnak megfelelő iratot, illetve tényállást és a határozata szerinti visszautalási jogcímeket oly módon, hogy az kívülállók, a bíróság által is érdemben felülvizsgálható, tehát ellenőrizhető lenne, és az eljárás egyéb adataival egybevezethető. Az iratok hiányára és az egymásnak ellentmondó közokiratok tartalmára, valamint az előzőekben részletezettekre figyelemmel a perbeli esetben tévesen került sor - indokolás nélkül - a felperes által kért tanúbizonyítás mellőzésére, és a le nem ellenőrizhető alperesi nyilvántartás hitelt érdemlőségén alapuló érdemi döntés meghozatalára. Kiemeli e körben a Legfelsőbb Bíróság azt is, hogy a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem dönthető el az sem, hogy a 4.631.001 Ft visszautalásának jogalapját a szabad keretek miatt görgetett vámbiztosítéki túlfizetések, avagy egy másik, a perbelitől teljesen független ügyből eredő visszautalás képezte-e, mivel e tekintetben sem kerültek csatolásra jogcímet igazoló bizonyítékok.

A Legfelsőbb Bíróság a perben bizonyítást nem vehet fel, ennél fogva csak azt rögzítheti, hogy a tényállás tisztázatlanságával kapcsolatos felperesi kifogásokra figyelemmel a közigazgatási és peres eljárás során mindkét felet terhelte a bizonyítás. Az alperes

ugyanakkor helytállóan hivatkozott a felperes együttműködési kötelezettségére, mivel a folyószámla túlfizetést nem lehet automatikusan kiutalni, az csak kérelemre - a szükséges okiratok egyidejű csatolása mellett - számolható el. Az alperesnek e körben eljárását a rá nézve kötelező jogszabályoknak és utasításoknak megfelelően kell, illetve kellett volna lefolytatnia (Vtv. 135. §, Vhr. 214/A. §, Áe. 26. §, Pp. 164. §, Pp. 336/A. § (2) bekezdése, Ket. 72. (1) bekezdés ea) pontja).

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet, valamint az alperes határozatát az első fokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az első fokú közigazgatási szervet új eljárásra kötelezte (Pp. 339. § (1) bekezdése, 275. § (4) bekezdése).

Az új eljárás során a közigazgatási szervnek a felperes bevonásával, tanúk meghallgatásával, egyeztetéssel, illetve a nyilvántartás alapját képező iratok lehetséges rekonstruálásával, és szakértő bevonásával kell a felülbírálatra alkalmas tényállást megállapítania, és csak ennek alapján hozhat - okszerű ténybeli és jogkövetkeztetések levonásával - döntést.

A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati perköltség megfizetésére.

A kereseti és felülvizsgálati eljárási illetékre vonatkozó ítéleti rendelkezések az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésében és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-ában foglaltakon alapulnak.

Budapest, 2008. május 22.

Dr. Madarász Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Kárpáti Magdolna sk. előadó bíró, Dr. Hajnal Péter sk. bíró